

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3291/2022. (VI. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.365/2021/9. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (Karsai Dániel Ügyvédi Iroda) eljáró természetes személy indítványozók alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.365/2021/9. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, a Miskolci Törvényszék 101.K.701.436/2020/17. számú közbenső ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás szerint egy Borsod-Abaúj-Zemplén megyei település külterületén található bányatelek részét képező ingatlanak az indítványozók 4241/9383 és 300/9383 arányú tulajdonosai (az ingatlanak további négy tulajdonosa van, akik a jelen alkotmányjogi panasz alapját képező peres eljárásban sem vettek részt), az ingatlan a jelen alkotmányjogi panasz egyik indítványozójának földhasználatában állt. Egy gazdasági társaság (az alapügy II. rendű alperese) a perbeli ingatlan tekintetében termőföld más célú hasznosítása iránti kérelmet terjesztett elő, mely kérelemnek a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatala 10103/5/2019. számú határozatával helyt adott. A határozat utóbb a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (az alapügy I. rendű alperese) 10124/2019. számú határozatával jogerőre emelkedett. A jogerős másodfokú határozattal szemben az indítványozók közigazgatási pert kezdeményeztek, amelyben a Miskolci Törvényszék a keresetet K.700.179/2020/7. számú ítéletével elutasította, a Kúria pedig a jogerős ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelem befogadását Kfv.II.37.811/2020/2. számú végzésével megtagadta.
- [3] A gazdasági társaság (az alapügy II. rendű alperese) ezt követően a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) 2. § h) pontja alapján, bányászati közérdekű célra a perbeli ingatlan 4 hektár 5445 m² nagyságú részének kisajátítása iránt terjesztett elő kérelmet. A gazdasági társaság a kérelem benyújtásával egyidejűleg nyilatkozott, hogy a közérdekű cél megvalósítására kizárólag az adott ingatlanon kerülhet sor, az ingatlan tulajdonjogának megszerzése adásvétel vagy csere útján nem jött létre, a közérdekű cél megvalósítása pedig a tulajdon korlátozásával nem lehetséges, mivel az érintett ingatlan rendeltetésszerű használatra való alkalmassága a tervezett bányászati tevékenység végzésének eredményeként véglegesen megszűnik. A gazdasági társaság ezen túlmenően arról is nyilatkozott, hogy a kisajátítással biztosított tevékenység közösségi előnyei a tulajdon elvonásával okozott kárt jelentősen meghaladják. A kisajátítási eljárásban az I. rendű alperes Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal a tényállás tisztázása érdekében megkereste a bányászati hatóságot, amely BO/15/1260-2/2020. számú tájékoztatásában megjelölte a bányatelek 20 km-es körzetében az engedélyezett és termelésbe vont, jelentősebb mennyiséget termelni képes bányák számát és az azokban kitermelhető ásványi nyersanyag mennyiségét, egyben rögzítette, hogy egyes bányák készletei kimerülőben vannak, de azért még több éves termelés lehetséges az engedélyezett éves termelési kapacitás szerint.
- [4] A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal 2020. július 16. napján kelt BO/05/01951-34/2020. számú határozatával a kérelemnek helyt adott, és az ingatlan 4 hektár (helyesen) 5445 m² nagyságú részét a Magyar Állam javára „bányászat” jogcímen kisajátította. A határozat szerint a rendelkezésre álló bányászati hatósági véleményből és tájékoztatásból megállapítható, hogy a közérdekű cél megvalósítására kizárólag az érintett bányateleken kerülhet sor, annak más ingatlanon történő megvalósítása a tulajdon nagyobb sérelmével járna, a szükséges engedélyekkel és üzemi tervvel a kisajátítást kérő gazdasági társaság rendelkezik. A kisajátítási

hatóság az indítványozók bányászati szakértő kirendelése iránti kérelmét elutasította, mert a rendelkezésre álló iratok alapján megállapíthatónak ítélte, hogy a kisajátítás szükségszerű a közérdekű cél megvalósítása érdekében.

- [5] 1.2. Az indítványozók a Kormányhivatal határozatával szemben keresetet terjesztettek elő, melyben elsődlegesen a határozat megváltoztatását és a kisajátítás iránti kérelem elutasítását, másodlagosan a határozat megsemmisítését és az I. rendű alperes Kormányhivatal új eljárásra kötelezését, harmadlagosan pedig a határozat kártalanítás összege tekintetében történő megváltoztatását kérték. A Miskolci Törvényszék 101.K.701.436/2020/17. számú, 2021. január 28. napján kelt közbelső ítéletével azt állapította meg, hogy a perbeli ingatlanra a bányászat közérdekű célra elrendelt kisajátítás jogalapja fennáll. A közbelső ítélet szerint a kisajátítási hatóság a tényállást megfelelően tisztázta, a tényállás tisztázása érdekében külön megkeresést intézett a bányászati hatósághoz. A Kstv. kizárólag a bányafelügyeleti vélemény szükségességét rögzíti, bányászati szakértő kirendelését nem, az I. rendű alperes Kormányhivatal pedig határozatában részletesen kifejtette, hogy az indítványozók bányászati szakértő kirendelése iránti kérelmének miért nem adott helyt. A közbelső ítélet szerint a kisajátítás jogalapjának vizsgálata során abban a kérdésben kell állást foglalni, hogy a kisajátítás célja a közérdekű cél fogalmába beletartozik-e, e cél kizárólag a kisajátítással érintett ingatlanon valósulhat-e meg és a tevékenység közösségi előnyei a tulajdon elvonásával okozott kárt jelentősen meghaladják-e (Miskolci Törvényszék közbelső ítélete, Indokolás [59]). A Miskolci Törvényszék megítélése szerint a bányászati cél közérdekű célként elfogadható, azonban bányászati célú kisajátítás esetén is vizsgálni kell a közérdekűséget, mely szempontot a kisajátítási hatóság az eljárás során megfelelően értékelt is (Miskolci Törvényszék közbelső ítélete, Indokolás [67]–[68]). A Miskolci Törvényszék, utalva a Kúria irányadó gyakorlatára, rögzítette, hogy a bányatelken belüli bányászati tevékenység esetén nem minősül vizsgálati szempontnak, hogy más kavicsbányák el tudják-e látni a szükségletet, az a kérdés pedig, hogy a bányatelken belül más ingatlanon is megvalósítható-e a beruházás, műszaki szempontok alapján kell értékelni, melyet a bányafelügyelet megfelelően meg is tett (Miskolci Törvényszék közbelső ítélete, Indokolás [73]–[74]). Mindezen szempontok figyelembevételével a Miskolci Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy a Kstv. szerinti vizsgálandó szempontokat a kisajátítási hatóság feltárta, azokat döntése során mérlegelte, és erről a mérlegeléséről határozatában számot adott (Miskolci Törvényszék közbelső ítélete, Indokolás [78]). A törvényszék az indítványozók bányászati szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványa teljesítését mellőzte, ugyanis úgy ítélte meg, hogy a kisajátítás jogalapjának, a bányászati tevékenység közérdekűségének, szükségszerűségének, a tevékenység közösségi előnyeinek vizsgálata nem olyan szakkérdés, amely a perbe igazságügyi szakértő bevonását indokolta volna. (Miskolci Törvényszék közbelső ítélete, Indokolás [82]).
- [6] 1.3. Az indítványozók felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria Kfv.III.37.365/2021/9. számú, 2021. október 6. napján kelt közbelső ítéletével a Miskolci Törvényszék közbelső ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria közbelső ítéletében utalt arra, hogy a Kúria három másik határozatában a jelen alkotmányjogi panaszra okot adó perrel túlnyomórészt azonos tényálláson és teljesen azonos jogi alapokon álló, részben azonos felek közötti jogvitában döntött, mely esetekben a bányászati hatóság véleménye és állásfoglalása, a kisajátítási kérelmekről döntő hatósági határozatok, a kereseti kérelmek, a bizonyítási indítványok, az elsőfokú ítéletek, valamint a felülvizsgálati kérelmek lényegi tartalmi azonossága megállapítható a Kúria által elbírálendő esettel (Kúria közbelső ítélete, Indokolás [36]). Ezen kúriai ítéletek a releváns ténybeli és jogi azonosságuk folytán precedenst képeznek, az azokban foglaltakat a Kúria eljáró tanácsa is köteles követni. Ennek megfelelően a Kúria, hivatkozással ezen korábbi határozatokra, közbelső ítéletében rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság helytálló állapította meg, hogy a kisajátítás jogalapjának eldöntéséhez szükséges adatok rendelkezésre állnak, az indítványozók által felajánlott bizonyítás lefolytatása szükségtelen és indokolatlan; a kisajátítás feltételeinek vizsgálata során a bányatelekekhez tartozó ingatlanokat kell a kisajátítási hatóságnak vizsgálnia; a kisajátítási hatóság a Kstv. által megkívánt körülmények vizsgálatát megfelelően elvégezte; a bányászati hatóság által a tényállás tisztázása körében tett megkeresésre adott tájékoztatás bizonyítékként felhasználható és azt a kisajátítási hatóság megfelelően fel is használta; a Miskolci Törvényszék pedig közbelső ítéletében okszerű választ adott az indítványozók kereseti érveire, részletesen bemutatva, hogy azokat milyen adatok és szempontok alapján nem találta megalapozottnak (Kúria közbelső ítélete, Indokolás [38]–[44]).
- [7] 1.4. Az indítványozók ezt követően terjesztették elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszukat, melyben a Kúria Kfv.III.37.365/2021/9. számú közbelső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és

megsemmisítését kérték, a Miskolci Törvényszék 101.K.701.436/2020/17. számú közbenső ítéletére is kiterjedő hatállyal. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését, az alábbiak szerint.

- [8] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmét az alkotmányjogi panasz azért állítja, mert a kisajátítási eljárás során nem érvényesült a fegyveregyenlőség elve, az indítványozók bizonyítási indítványait a kisajátítási hatóság ugyanis rendre és megfelelő indokolás nélkül mellőzte. Az indítványozók érvelése szerint attól, hogy a bányászat közérdekű célnak minősül a Kstv. értelmében, még a kisajátítási kérelem automatikus teljesítése nem lehetséges, hanem szükséges a közérdekűség vizsgálata, melynek körében annak vizsgálata is szükséges lett volna, hogy a termőföld az Alaptörvény P) cikke értelmében olyan természeti erőforrás, melynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára történő megőrzése az állam és mindenki kötelessége. Az alkotmányjogi panasz szerint a kisajátítási hatóságnak nyilvánvalóan nem állt rendelkezésére a szükséges szakértelem a kisajátítás jogalapjának megítéléséhez, azonban ahelyett, hogy szakértői bizonyítást rendelt volna el, a bányászati hatóságot szólította fel adatközlésre, ami rendkívül súlyos eljárási szabálysértés.
- [9] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére az indítványozók azért hivatkoznak, mert a bíróságok az indítványozók bizonyítási indítványát mellőzték, ezáltal pedig ellehetetlenítették a bizonyítást. Az indítványozók érvelése szerint a Miskolci Törvényszék közbenső ítéletében azt állapította meg, hogy abban a kérdésben, hogy a kisajátítási kérelemmel érintett területen indokolt-e a bányászat megvalósítása, vagy erre más ingatlanon is sor kerülhet, szakmai szempontból a bányafelügyelet foglalkozhat állást, azonban az indítványozók nem kaptak arra lehetőséget, hogy bizonyítsák, hogy a közérdekű cél megvalósítása nem kizárólag a perbeli ingatlanon volna lehetséges. Az indítványozók érvelése szerint a bányafelügyelet véleménye esetleges hiányosságait az indítványozóknak úgy kellett volna orvosolniuk, hogy ehhez szakértő közreműködését nem vehették igénybe. Az alkotmányjogi panasz szerint a tisztességes bírósági eljárás részét képező indokolási kötelezettség megsértése jelen esetben azért állapítható meg, mert az ítélet nem rögzíti, hogy miért elegendő a tényállás tisztázása körében kizárólag a kisajátítást kérő álláspontjának és érveinek vizsgálata, és miért lehet az indítványozók által hivatkozott tényeket figyelmen kívül hagyni. Az indítványozók szerint a Kúria közbenső ítéletében csak azt rögzítette, hogy az indítványozók által felajánlott bizonyítás lefolytatása szükségtelen és indokolatlan, mely megállapítás ugyancsak nem felel meg az indokolási kötelezettség Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményének.
- [10] Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése az indítványozók szerint azért sérült, mert jelen esetben az eljáró hatóság és bíróságok megállapításával szemben az indítványozók ingatlanának kisajátítása valójában nem szolgált közérdekű célt. Érvelésük szerint a kisajátítási eljárásban sem annak vizsgálatára nem került sor, hogy a kisajátítást kérő gazdasági társaság a kisajátítás nélkül is 110 évre elegendő nyersanyaggal rendelkezik, sem pedig az aktuális nyersanyag keresleti igények nem kerültek értékelésre. Az eljárás során csak az került bizonyításra, hogy a kisajátítást kérő gazdasági társaság a rendelkezésére álló technológiával akkor tud gazdaságosan működni, ha új területek kisajátítására kerül sor, egy gazdasági társaság gazdaságos működése azonban nem tekinthető közérdekűnek. E körben a kisajátítási hatóság és a bíróságok azt sem vizsgálták megfelelően, hogy a közérdekű cél megvalósítására kizárólag az indítványozók ingatlanán kerülhet-e sor. Ugyancsak nem került az eljárás során értékelésre, hogy a perbeli ingatlan öntözési potenciállal bír (a terület alatt vízkészlet található), és a területen villanyvezeték is elérhető, ezeket a szempontokat ugyanis nem kizárólag a kártalanítás összegének meghatározása során, hanem már a kisajátítás jogalapja körében is értékelni kell.
- [11] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [12] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozók jogi képviselője a Kúria közbenső ítéletét 2021. november 4. napján vette át, az alkotmányjogi panasz pedig 2021. december 21. napján, határidőben került előterjesztésre. Az indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozók jogosultnak és érintettnek is tekinthetőek, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat. Az indítványozók jogi képviselője meghatalmazását csatolta. Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése és

XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak. Az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem követelményének megfelel.

- [13] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [14] 2.2.1. Az alkotmányjogi panasz sem a XIII. cikk (2) bekezdésével, sem a XXIV. cikk (1) bekezdésével, sem a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem fogalmaz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, figyelemmel az Alkotmánybíróság korábbi, ezen Alaptörvényben biztosított jogokkal összefüggő, és jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából is releváns gyakorlatára.
- [15] 2.2.2. Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése értelmében a tulajdon kisajátítással történő korlátozása kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet. Az indítványozók által támadott közbenső ítélet még kizárólag a kisajátítás jogalapja kérdésében döntött, ennek megfelelően a „teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás” követelménye teljesülését az Alkotmánybíróság jelen eljárásában nem vizsgálhatta.
- [16] Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 28. cikkére visszavezethető gyakorlata szerint a bíróságoknak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítaniuk kell az eléjük kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjogi alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmezniük. Ha a bíróságok az előttük fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül jártak el, és az általuk kialakított jogértelmezés nem áll összhangban az adott Alaptörvényben biztosított jog alkotmányos tartalmával, az a bírói döntés alaptörvény-ellenességét eredményezi {elsőként: 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17]–[18]; legutóbb például: 3147/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [17] A Kstv. 2. § *h*) pontja értelmében a bányászat olyan közérdekű célnak minősül, melyre tekintettel adott esetben valamely ingatlan kisajátítása alkotmányosan is indokolt lehet. Önmagában valamely, a Kstv. szerinti kisajátítási ok megjelölése azonban nem kötelezővé, hanem csupán lehetségessé teszi a kisajátítást, a kisajátítás céljának megjelölése ugyanis nem a kisajátítás oka, hanem annak előfeltétele {3005/2022. (I. 13.) AB határozat, Indokolás [22]}. Jelen esetben, az indítványozók álláspontjával ellentétben, a Miskolci Törvényszék közbenső ítéletében éppen akként foglalt állást, hogy „[b]ányászati célú kisajátítás esetén is vizsgálni kell azonban a közérdekűséget” (Miskolci Törvényszék közbenső ítélete, Indokolás [67]), és ezen vizsgálat eredményeként (és nem pedig automatikusan a bányászati tevékenység közérdekű célként való elfogadásával) állapította meg, hogy az ingatlan kisajátításának jogalapja fennáll.
- [18] Jelen esetben megállapítható, hogy mind a kisajátítási hatóság, mind pedig a bíróságok az Alaptörvényből fakadó követelményeknek megfelelően vizsgálták a bányászati célból történő kisajátítás konkrét, egyedi ügyben történő indokoltságát, az indítványozók alkotmányjogi panaszukban pedig alapvetően a bírói mérlegelés eredményét sérelmezik. Önmagában az a tény, hogy az indítványozók megítélése szerint egyes, a kisajátítás indokoltságát alátámasztó szempontokat az eljáró hatóság és bíróságok nem vagy nem kellő súllyal vettek figyelembe, és azok figyelembevétele esetén a kisajátítási hatóság, illetőleg a bíróságok eltérő irányú döntést hozhattak volna, olyan tényállás-megállapítási, bizonyíték-értékelési (és ekként nem alkotmányjogi) kérdés, melynek felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.
- [19] A termőföld, mint az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése alapján védelemben részesíthető természeti érték megóvásával kapcsolatos szempontokkal összefüggésben pedig az Alkotmánybíróság arra utal, hogy a perbeli ingatlan bányászati célra történő hasznosításának lehetőségét alapvetően a termőföld végleges más célú hasznosításának lehetőségére vonatkozó engedély teremtette meg, mely a termőföld bányászati célra történő kisajátításának szükségképpen előfeltétele. A termőföld végleges más célú hasznosítása ugyanis a hasznosítási kötelezettségtől történő olyan végleges eltérést jelent, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra véglegesen alkalmatlanná válik. Mindazon, az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésének védelmi körébe tartozó értékelési szempontokat, melyeket az indítványozók alkotmányjogi panaszukban megjelöltek, alapvetően ezen, a kisajátítást megelőző eljárásban (és nem pedig az ezt követően induló kisajátítási eljárásban) kell a hatóságoknak megfelelően értékelniük.

- [20] Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése állított sérelmével összefüggésben nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [21] 2.2.3. Az indítványozók az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, illetőleg a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét részben az indítványozók bizonyítási indítványainak mellőzése (így különösen a szakértői bizonyítás elmaradása), részben a közérdekűség szempontjának nem megfelelő vizsgálata, részben az indokolási kötelezettség megsértése miatt állították.
- [22] Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdéséből eredő gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz intézménye nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {legutóbb például: 3500/2021. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [16]}. Ahogyan arra az Alkotmánybíróság már jelen végzés indokolásának 2.2.2. pontjában (Indokolás [15] és köv.) is utalt, a Miskolci Törvényszék közbenső ítéletében (az indítványozók érvelésével ellentétben) valójában éppen azt rögzítette, hogy a bányászat mint közérdekű cél megjelölése nem elegendő önmagában a kisajátítási kérelem automatikus teljesítéséhez, hanem a kisajátítás indokoltságának konkrét, egyedi ügyre vonatkozó vizsgálata alapján hozható döntés a kisajátítás jogalapja tekintetében (Miskolci Törvényszék közbenső ítélete, Indokolás [67]).
- [23] Az indítványozók bizonyítási indítványainak elutasításával, illetőleg az indokolási kötelezettség állított sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság arra emlékeztet, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]–[34]}.
- [24] Jelen esetben éppen azért nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét az indítványozók bizonyítási indítványainak elutasítása, mert mind a kisajátítási hatóság, mind pedig az ügyben eljáró bíróság határozatában egyértelmű, a tisztességes hatósági eljárás, illetőleg a tisztességes bírósági eljárás követelményét kielégítő mélységben indokát adta annak, hogy az indítványozók bizonyítási indítványait miért mellőzte, a bányafelügyelet véleményét, illetőleg utóbbi megkeresését pedig miért tartotta elegendőnek ahhoz, hogy a kisajátítás jogalapja tekintetében a döntését meghozhassa. Az indítványozók érvelésével ellentétben a kisajátítási hatóság, illetőleg a bíróságok a tényállást kellően tisztázottnak tekintették, melyre vonatkozó álláspontjukat pedig az Alaptörvényből fakadó követelményeknek megfelelő mélységben megindokolták. E körben az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy a Kúria közbenső ítéletének [38] bekezdésében nem azt rögzítette érdemi indokolás nélkül, hogy az indítványozók által felajánlott bizonyítás szükségtelen és indokolatlan, hanem visszautalt a Kúria másik tanácsa által hozott Kfv.IV.37.210/2021/8. számú ítéletének megállapítására, továbbá arra is utalt, hogy „[a] bányászati hatóság véleménye és állásfoglalása, a kisajátítási kérelmekről döntő hatósági határozatok, a kereseti kérelmek, a bizonyítási indítványok, az elsőfokú ítéletek, valamint a felülvizsgálati kérelmek lényegi tartalmi azonossága fennáll az elbírált ügyekben és jelen ítélettel érintett ügyben is” (Indokolás [36]).
- [25] Mindezen szempontok figyelembevételével az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, illetőleg XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben sem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.

- [26] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiek szerint arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz sem az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésével, sem a XXIV. cikk (1) bekezdésével, sem pedig a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem.
- [27] Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2022. május 24.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/39/2022.

